

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a sloga sve pokriva!“. Nar. Pos.

Izslati svakog četvrtka na o. arku.

Dopisi su novčadju ako se neiskaju.

Nobiljgovana listovi se neprimaju. Predplat. u poltarnom stoji 8 for., za seljaka 7 for. na godinu Razmjerno (cr. 9/1, i 2 za polje-dina. Izvan granice više postari-...

Na meso jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija naša se u Via Farneto br. 14.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripostlana se pisma tiskaju po b. nro. svaki rođak. Oglosi od 8 re-dakah stoje 40 uđ., za svaki rođak eise 5 nđ.; ili u slučaju opotovanja uz pogodbu sa upravom. Novci se šljju poštaromkom uplatnicom (as-segno postalo) na aduulstraciuja „Naša Sloga“. Imo, prusijam i naj. bližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, treba to javi odpravniku u otvo-ronu pismu, za koje se ne plica postarimo, ako su izvana napisni: „Retribuaciuja“.

Glavna skupščina družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

(Konačno.)

Veleč. g. župnik V. Zamlić izvješćuje, da je ujedno sa članom g. A. Sterkom pregledao u smislu prijašnje skupščinske odluke družbine račune, i da su naši te račune u potpunom redu; radi toga predlaže, da se i blagajnik i cijeli odbor riješe svake daljnje odgovornosti. Primijeno.

Pristupa se k izboru novog odbora; radi dogovora predsjednik prekine skupščinu za malo časa.

Izabrani su: Predsjednik: presvjetti g. dr. Dinko Vitezić, odvjetnik u Krku; podpredsjednik: gosp. Viktor Tomičić, posjednik i brodogradnik u Voloskom; ostali članovi ravnateljstva, gospoda: Vinko Zamlić, župnik u Voloskom, Ivan Finnin, posjednik u Opatiji, dr. Andrija Stanger, odvjetnik u Voloskom, dr. Matko Laginja, odvjetnik u Puli, Rajmund Jelusić, župnik u Berseču, dr. Mate Trinjastić, odvjetnik u Buzetu, Nikolu Peršić, posjednik u Škrbići-Volosko.

Ponovno izabrani predsjednik duboko dirnut jednoglasnim izborom, srdačno se je zaljvalto na tom novom dokazu neome-djašenog povjerenja prema njemu, i premda starac, komu već nije lahko putovati i raditi, očituje, da rado preuzima na sebe do Božje volje to breme, a lih radi plemenite svrhe. Skupščina burnim „živio“ pozdravi njega i cijeli odbor.

U nadzorni odbor birana su gospoda: Vjekoslav Spinčić, državni zastupnik, Slavoj Jenko, načelnik u Podgradu, Mirko Jelusić, posjednik u Kastvu.

U obrančki sud izabrani su: veleč. g. Ante Turak, župnik-dekan u Kastvu, dr. Ante Dukić, načelnik občine Pazin, Mate Kundić, posjednik u Francićih i Opatiji.

Skupščina je primila nakon shodne i podulje razprave još sljedeće predloge: 1. da povrh još odlučenog prinosa od 3000 for. za školu u Kašteluru, ravnateljstvo može trošiti prema potrebi i nadalje, osjegurav pako shodnim načinom svojedobni povratka onih troškova, koje bi mogla podnesti rabota; 2. da družba daje čim izdašnije pripomoći za gradnju školskih prostorija, navlastito na oviim mjestih, gdje bi po zakonu imale biti osnovne obće pučke škole, a nisu samo

zato, jer neima potrebitih prostorija; 3. ina se do buduće glavne skupščinske sastaviti i istoj na razpravljanje donieti osnova u uređenju mirovinske zaklade za učitelje, koji budu u službi družbe sv. Cirila i Metoda.

Ravnateljstvo se je isti dan konstituiralo, izabrav tajnika dra. A. Stangera, odvjetnika u Voloskom, zamjenikom tajnika veleč. g. V. Zamlića, župnika u Voloskom, blagajnikom Nikolu Peršića u Škrbići-Opatija, a njegovim zamjenikom g. Ivana Fiamina.

Odbor moljvalja, da svi dopisi i pošiljke do daljne obavijesti budu upravl-jane na adresu gosp. podpredsjednika Viktora Tomičića u Voloskom.

Za pravo!

U našem listu bilo je javljeno, da je župe-upravitelj lubenički, veleč. g. Petar Zahija, podignuo tužbu proti občini Creskoj, što nije htjelo izplatiti na hrvatsku namiru pripadajuć dio od ukinitih „Bratovščina“ lubeničkoj crkvi. Nu buduć je stvar važna, kolj za narodnu stvar, a nemanje za naše rodoljubno svećenstvo, komu bi se ovakav slučaj mogao dogoditi, avo nas, da opišemo tečaj stvari.

Na 2. marča t. g. podigao je gosp. župe-upravitelj tužbu proti upravu ukinitih „Bratovščina“ za izplatu trećine. Na 20. marča bilo je prvo ročište na sudu u Cresu. Usljed bolesti načelnika gosp. dra. Chersicha, zastupao ga je odvjetnik g. dr. Petris. Pošto je župe-upravitelj na sudu razjasnio cijelu stvar, upita sudac odvjetnika, da li je razumio, što je prvi govorio, na što ovaj izjavio, da nije. Na to mu sudac cijelu stvar protumači talijanski. Takom razprave navadajno je dr. Petris razne klimave i beztemeljne razloge, pak se konačno obrati prema župe-upravitelju, te — čujte! isti onaj odvjetnik, koji je na početku razprave izjavio, da ne razumi-je hrvatski, počeo je upravitelju stvar tumačiti hrvatski, misleć valjda, da će ga govoreć njegovim materinskim jezikom, umekšat, te da će odustati od obtužbe i namiru odmah talijanski napisati. Nu onaj, gdje se radi o časti i pravu našega naroda, tu g. upravitelj ne popušta, i tako nije razprava svršila na prvom ročištu. Drugo ročište bilo je dne 17. aprila.

Na to ročište, nije šala, došla su dva doktora prava t. j. načelnik dr. Chersich i odvjetnik dr. Petris. Sve se je pitalo, kako će sada ta dva učena doktora braniti svoju stvar. Eto njihovih navoda: rekoše, da je upravitelj prvi, koji piše namire hrvatski, na što im ovaj odgovori, da ako se drugi nisu htjeli služiti svojim pravom, on se služi i služiti će se uvijek. Na to izjavioše gospoda, da oni ne imaju činovnika, koji bi razumio hrvatski, na što im odsječe upravitelj muški, da se mora čuditi, da u obćini od 9000 Hrvata, a kakvih 600 Talijana (i to po misljenju samo) neima činovnika, koji bi hrvatski razumio. U cijelom toku razprave govorio je dr. Chersich talijanski, dr. Petris sad talijanski, sad hrvatski, a g. upravitelj uvijek hrvatski, dočim je g. sudac, kao što je pravo, a upraviteljem hrvatski a sa veleničnom gospodom talijanski. Kad je g. sudac uvidio, da su učena gospoda izrekla dosta nesmisla, izreče odsudu, koja je glasila, da moraju polak prilježće namire, koja je bila dakako hrvatska, izplatiti pripadajuću trećinu i parbene troškove. Gospoda su učinila utok na prizvano sudište u Trstu. Ovo je sudište potvrdilo prvu odsudu sljedećim dostovnim obrazloženjem:

„Opaziv, da podnešena tužba po iznosu i po naslovu je posve prikladna za bagatelni postupak zakona od 27. aprila 1873. br. 66, ni da rješenje iste nimalo se otima nadležnosti civilnoga (građan-skoga) suda, jer nastavljen prepis o upo-rabi hrvatskoga jezika, u kojem tužiteljica sastavila je namiru za obtuženu svotu, us spada na javno pravo, već je pako posebitno pravo; pušto svaki državni građanin, po obstojećih temeljnih zakonih može se poslužiti svoga u zemlji obćijnoga jezika, kako se je to i u nazočnom slučaju zbilj; vidiv dakle, da navedeni razlozi, na koje se tuženica pozivlje, t. j. onaj pod stavkom 1. i 2. §. 78. bagatelnoga zakona nisu nikako osnovani i da utok proti odredbi o platežu sudbenih troškova nije pak dopušćen (§. 85. ibidem) obnašao je odbiti, kao netemeljitu ništovnu žalbu.“

Ovu je odluku primio upravitelj, pi-sanu hrvatski, što rado iztčemo, premda je jezik vrlo loš.

Na 27. julja došlo je g. Zahija u obćinski ured u Cresu, da podigne novce. Gosp. načelniku dra. Chersichu iz-ručio „namire“. Na to ovaj najednom

u prisutnosti svoga pisara počeo vikati na g. upravitelja, krsteći ga prevarantom i napukom podignu na njega obje šake. Nu koji poznaju g. Chersicha i g. Zuhiju, znaju, da se ovaj ne boji šaka načelnikovih. Kad mu je pako g. Zahija dozvao u pamet, da sit u obćinskom uredu, da je on župe-upravitelj; i da je taj po službenom poslu, da mu je znano, gdje se nalazi c. kr. sud, tada se je g. načelnik osvjestio, te priznade sam, da je bio izvan sebe i da se je zaboravio. Vrata od ureda bila su na pol otvorena, te je narod, koji je čekao u hodniku, čuo i vidio cijelu stvar. S toga javljamo svim onim, koji su čuli o neredih u obćini creskoj, neka se ničemu nečude, jer kad je mogao jedan načelnik, jedan doktor prava, jedan vlastel itd. tako neotesano navijivati u obćinskom uredu na jednoga svećenika, kako se mora postu-pati sa jednim našim kmetom, kakvi tek odnošaji moraju vladati na obćinskih sjed-nicah! Ufamo se, da će od sada unapried i ostala gospoda svećenici sa obćinom dopisivati jedino hrvatski, da protivnikom pokazemo, da nismo Hrvati samo po rodu, nego i po radu; načelniku pako javno poručimo, da se zna od njega pristojnije ponašati zadnji župljanin g. Zahije, akoprem je on vlastelin, doktor prava i učenu tobož glava.

Madjari proti Rumunjcem.

Poznato je, kako se između svih na-rodnostih u Ugarskoj najodlučnije opiru Madjarom žilavci Rumunji. Usljed toga nastali su napeti odnošaji između madjarske vlade i Rumunja i to radi toga, jer prva neće da drugim daje njihovih prava; neće da im daje škola u njihovom jeziku, šalje im činovnike, koji ne poznaju njihovoga jezika; nasilno postupa proti njim u vrijeme izbora; zavarava ih, gonj, odsudjuje i počinja prema njim svakojaka bez-zakonja. Ta napostoj je toliko i takova, da se je madjarska vlada čutila prisilje-nom, da pošalje putovani u rumunjske kotare ministra unutarnjih posala, dakle šefa političke uprave. Svrha tomu putu bila je, da protibudu Rumunja ublaži, da dođe sa njimi u doticaj, da im kakvu mrvicu do-baci, da im štogod obeća, da se uzmogne pak u sviet raztrubiti, kako su Rumunji Sedmogradsko zadovoljni sa madjarskom vladom. Ministar vratio se je, neobaviv

PODLISTAK.

Na uzburkanom moru.

Istiniti događaj. (Fife Emin).

(Nastavak.)

— Hvala razpetomu Isusu, spašeni su... šaptaše narod, a mnogo se oko na tu nježljivu viest orosilo suzama.

Dubok, silan bijaše utisak, što mi se porodi u duši, kad se prvog puta iza kolnog brodoloma sastah s kapetanom ***. Njegova me pojava gotovo prestra-vila. Bio skroz preobražen. Na svakom potezu njegovog bledog i pocrnjeog lica mogno si jasno čitati pretrpljene muke i patnja. Duboko negdje pod narovanim i nabranim čelom pozirale tužno u sviet mutne, ugaste oči, s kojih kan da je na-vieke nestalo onog plamena, onog žara, koji no je živi odsiev mornarske čelično duše — nenstrašivog srca odvažnog po-morca. Duga brada, što mu do prsiju si-zala, pričini mi se kô da se osula morsk-om soli, a od prije tek prosledjela kosa bila u to kratko vrijeme snavim pobielila.

Svakako, mntjah, tomu čovjeku mora da se zbilj nešto grozna, nešto strašna... I ne prevarih se!

Iz onoga, što mi u kratko izpriča, razvidijeh, da se je moj jadni prijatelj uzasnih, nelzrecivih muka namučio, i da ga je nečuvena, očajna borba s razdraženom

prirodom sasvim shrvala, a Bog, i nitko drugi htjede, da ne pade žrtvom njezinog užasnog gnjeva. Snućnim sam okom po-zirao na toga čovjeka, na to čedo ne-nirnog elementa, i u taj mi se tren činio moguć, velik i silan...

Pozorno i pomnjivo slušah njegovu pričanje, koje je često morao da prekine uz uzklík:

— Ne, vjerujte!... ni sam neznam, kako se spasih, kako sam jošte taj... Dosta puta nalazih se u opasnosti života, al u takvoj nikad... nikad... Zbilja, Bog je učimo čudo, veliko čudo, i kad nebi do tadn vjerovac u Njega (al kako da mornar u nj ne vjeru)? Nije li mu on sve na bezkrajnom, ne-jernom moru)? Oh! sada bi najodrišitije ustao protiv onoga, koji bi ga niekao...

— Al kažite mi, molim Vas, čemu se ne oglasiate obitelji? — upitali ga iza kako mi je izpričao dogodjaj. Prijatelj pogleda me velikim svojimi izmorenim očima i nasmjehnuv se gorko, odvratí:

— Nismo imali novaca, da platimo brzoglav...

— A što kanite sada? — proslidih, da svrnem razgovor na drugo.

— Sutra polazim na Rijeku, da pomorsku oblast izvjestim o nesreći...

— Nadum se, rekoh, da čemo do-skora u riečkoj „Bilancu“, koja je takodjer organ pomorske vlade, naći opisano te vaše nevolje.

Kapetan slegne ramenima, kô da ga za to nije mnogo stalo.

Prođe iza toga nekoliko tjedana, a riečka „Bilanca“ ni da bi pisnula o kol-nom tom događaju, a malo po malo stala mi se iz duše izvljati uspomena na „Za-jednicu“, na kapetana *** i na biednu njegovu vojsku. Na dogodi se nešto, što mi ja opet dozove k pameti.

Svatko se jošte živo sjeća, koliko se graje i buke diglo zbog dogodjaja u Lu-glochu, i kolikom su sudući i zanimanjem oba svijetu pratila sve pokušaje, da se zatvorene spasi. Premda su znati bill mračni i tomiti ciljevi, što sedmorice građ-dakih „tourista“ uvedoše u špiju, to ipak nije smetalo njemačkim a i stranim no-vinam, da članicama o tom dogodjaju pune svoje stupce, ele nebi li se time jošte većma svietom razturila tobožnja njemačka slava i čast.

I dok se o tome vječalo u bečkom parlamentu, dok su njemački i najvišji krugovi naše carovine stropili nad sudbi-nom onih sedam pustolova, u men, se po onom stavnom zakonu udruživanja idejahl radjala druga mislo, silna prvaj, vraćao mi se k pameti spomen na nesu tnu „Za-jednicu“, na jednoga kapetana *** i na njegovu junačku, srećnu družinu, koja se na upusti u borbu s razdraženom pri-rodom s' obitelji i s' pustopašnošću kakve, već iz puste nužde, koja ju svietom tje-rala, da se skrbi za obstanak svojih milih,

a ipak... ni da bi se ikoji glas dignuo, da ma i ciglom rieči spomene taj užasan, nadčovječji bio između dvih vjele nejud-nakih silah... A Zašto me?... Jer je taj po sriedi bila hrvatska slava, hrvatska čast...

Nad tolikom nepravdom, nad tolikim zanemarivanjem i zapostavljanjem premilog ml naroda, duša mi se snužđila. Duboko, silno ogorčenje pretinulo u njoj mali, dok napokon razjarena plame, plame svetim i pravednim gnjevom na sve one, koji u svojoj bezkrajnoj mržnji protiv nas neće da nam priušte ni ono malo nježe, što bi u naša srca mogno uliti pletet stranoga svieta, kad bi znao za naše biede i ne-volje, te za nemilu našu sudbinu!... I u tom svečanom času odlučih, da ću po slabih svojih silah prikazati milomu svomu narodu ma i nepodpunu sliku nečuvnog, očajnog boja, te konačne pobjede, što ju maljavna, iznemogla četica hrvatskih so-kolova održa protiv najsilnijeg i najmo-gućnijeg dušmana čovječanstva, naime protiv užasnih silah razdražene prirode. A ti mislo moja, sljedeći prijateljevo prič-anje, poletí jošte jednom u one morske pretrjele, otkien te postah, kad mi na putu u Zarku Afriku s' vidika nestajano svieto-nika na otoku Gavdos, te najskrajnje točke drevne Evrope, da mi pozdrav poneseh prelepej i promiloj, al čalekoj domovini! (Dalje sledi.)

posla. On se je želio sastati s Rumunji, a kad tamo, dočekali su ga i Madjari i Niemci, najviše činovnici, a Rumunji ne traga. Neće oni niti da govore sa predstavnikom, ma i visokim, vlade, koja jih zatire, kad putuje za to, da se uzumoga u svijet izvijestivati ono i onako, što i kako se nedogađa, da može svijetu kazati, da nije istina, što se piše i govori o patnjah naroda. Narod je već proved pretrpio, a da bi vjerovao praznim obećanjem. On zna, da je vlada digla parnicu proti njegovim ljudem, da ih nemilosrdno odsudjuje, i da odsude vrši. Nedošav pred predstavniku oblasti, posle svega što se zbiva dokazao je, da zna štovati sama sebe, da neće da ljubi batine, koja ga bije. Politički šef madjarske vlade putovao je i za to, da medju rumunjskim narodom stvori neku srednju stranku, koja bi se odbila od svojih čestitih, odlučnih i pozhrtvovanih vojda. Obećao je neku izbornu preinaku, sagradio bi mu kakvu cestu, kakav vodnjak i bacio kao iz milosti sličnu kakvu mrvicu sa bogatoga stola, na koj i taj narod nosi. Al se narod neda uloviti na liepak; on čvrsto stoji uz svoje vodje, on neće milosti, nego pravo; on neće mrvica, nego komade, koji ga idu kao svakoga drugoga državljanina, koj vrši svoje državljanske dužnosti. Neće on, da za kakvu zdjelicu lede proda svoj jezik, svoja prava, svoja osvjedočenja. On hoće ista prava, koja uživaju drugi narodi, kad nosi ista bremena, koja nose i drugi. I hoće djela a ne rieči, jer je rieči već sit.

DOPISI.

Baška, koncem junija 1894. Dne 29. t. m. slavilo je naše trgovciše vanrednu svečanost. Onog bo danu promisio je, kako je to jur objavljeno u dječjoj „Nušjoj Stogri“, mladomisnik g. Klement Bonafčić, sinovca blage uspomenke pokojnog župnika Petra Doričića. Tomu slavju prisustvovala je dična kiša svatova mjestnih i vanjskih. Bilo bi suviše nabrajati izkaze ljubavi i počasti bud sa strane crkvene, bud svetovne oblasti. Jedino nam je iztaknuti okolnost, da su se mješćani, naročito naši kršni ponorcima, a na čelu ina naš velezastužni i obće obljubljeni zastupnik Dinko Seršić i trgovac Marko Frančić baš topili od radosti i veselja. Dotičnici kraj svih svojih trgovčakih posala dohriše ovamo, da uzveličaju sjaj te riedke svečanosti.

Nebrojeno puta blagodarimo njim na toj njihovoj učtivosti, a ujedno i pozhrtvovnosti. Svećani čim započeo je u župnoj crkvi oko 10 sati. Narodu saletilo se sa svih strana, da crkva, prem velika, bila je za nj pretjesna.

Uzprkos toj vrevi naroda uz sadašnjeg sparinu, vladala je grobna tišina. Sve je to bilo maleno i veliko kao okamenjeno. Svakomu si čitao čisto i bistro veselje na licu, kojemu nije bilo ni kraja ni konca, kad je stupio naš velečastni i obće obljubljeni pop Mate Oršić na propovjedaonica.

Vjerujte mi, gospodine uređniče, da je velečastni gosp. pop Mate Oršić dušu svoju izlievano poznatom svojom riečitošću i vještinom, koju on posjeduje, baš u dušu naroda, koji ga je mramornim mukom i prenapetom pazljivošću jednu debelu uru pomnijivo pratio. Govor bio je u istinu sjajan formom i gradivom. Sav je bio izprepleten velebitni misli, bijanimi izrazi i baš poetičkim uzhitom. Zivo i nepobitno dokazao je govornik milosti, blagodat i blagoslove, koje sipa svećenik kao učitelj, pastir i namjesnik Kristov na narod kršćanski. Veoma zalimo, što nije baš ta propovjed bila izrečena u kojem mjestu inješovite narodnosti. gdje se sotonski napada na naše velezastužno svećenstvo. Tuj bo je bilo preobilnog gradiva za svaki staj našeg žalibože pokvaranog društva. Zudijim pako djetom svoje propovjedi ne samo je uzhitio, nego baš zapravo svoje pobožno i ljubeće slušateljstvo, kad je stao nabrajati tegobe i progovnosti, kojimi su izloženi naši svećenici. Kad je pako u ime mladomisnika pozdravljao sve prisutnike i nabrajao neuprta djela i zasluge blagopokojnog svećarova ujaka župnika Petra Doričića po našu otačinu, a napose po rodno mu mjesto Bašku, — mislimo, da nije bilo oka, koje nije propakalo. Istom zgodom najprijelje preporučio je moltvam mladomisnika sve oblasti, a napose svetoga oca paju, cesara i novoimeovanoga našega biskupa uz sve ostale dobrotvora žive i mrtve.

Oko 12¹/₂ sati posle podne svršila se je crkvena svečanost, iza koje odpratile braća svećenici i dični naši vrhnički

bogoslovi, a na čelu njim upravitelj dekanata, velečastni gospodin pop Petar Volarić mladomisnika do kuće, gdje je sve prisutnike mladomisnik blagoslovio.

Oko 1. sata poskupiše se svatovi oko plnrog obilatog stola, gdje se zadržase u veselom društvu do skoro 7 sati na večer. Tu se redale zdravice, napitnice, različiti govori i celo društvo disalo je čistim hrvatskim duhom. Tekom objeda stigoše na svečara mnogobrojne brzojavke, koje su se pri stolu pročitale i burnim živio klici pozdravile. Na posljednju bje pročitana pjesma u čast svećaru posvećena. Na ovom liepom i riedkom slavju nije se dakako zaboravilo i na blagotvornu društvo sv. Cirila i Metoda. U koju svrhu skupila je gospođica Jelica Šorić, kćerka Mata Šorića, ravnajećeg učitelja u Kukačjanovu, a bratučeda mladomisnikova liepu svoticu, koja biti će vam jur dostavljena. (Već je. Op. uređ.)

Osobito nam je milo i drago, što dotičnom društvu darovase liepi prinos gg. Mihovio Polonio Balbi, pop Marko Barbirić i trgovac Nikola Barbalid. Tim činom dokazuje bjelodano, da su i oni sinovi naše hrvatske majke. Naša skromna želja bila bi, da bi dotičnici na započetoj stazi napredovali i drugim za uzor bili. Tako bi sjegurno naše trgovciše u bratinskom vezu i ljubavi živjelo. Dao Bog!

Pod večer nadjose se veseli pirnjaci opet za stolom mladomisnika, gdje se ugodno i veselo zabavljase, a oko 11 sati razidjose se, dopravit našeg dičnog zastupnika Dinka Seršića do kuće, te u čast njemu i njegovoj čienjnoj obitelji odpjevaše više pjesama. Na posljednju izvaljujemo se svesrdno u ime svoje i svih svatova mladomisniku i njegovoj miloj starici majci i svoj ostaloj rodbini na izkazanoj ljubavi i počasti željom, da bi se množile u dičnoj kršnoj Baški ovakove svečanosti. Tim bi primila crkva i narod hrvatski najzabraniji blagoslov božji, jer bi se pomnožio broj njihovih sinova i veditelja.

Pogled po svietu.

U Trstu, dne 1. agusta 1894.

Austro-Ugarska. Austrijsku vladajuću kuću zadesila je velika nesreća smrću nadvojvode Vilima, strica Nje. Veličanstva cesara i kralja Franja Josipa, a brata slavnoga vojskovođe nadvojvode Albrehta. Truplo prejasnoga nadvojvode preneti će sutra iz Badenu u Beč. Prigodom te obitaljsko nesreće izrazili su cesaru i kralju svoju sućut medju prvimi car Aleksander i cesar Vilim.

Jedna davna želja naše braće Slovenaca u susjednoj Kranjskoj izpunjena je tim, što je vlada pristala na ustrojjenje slovenske gimnazije u Kranju. To je doduše kaplja u moru narodnih tražbina naše braće, ali ako se jednom ne počme narodu zadovoljavati, neće se ga nikada zadovoljiti.

Dne 30. pr. mj. sastali se katolici Moravske i Češke na velikoj skupšćini u Brnu. Na skupšćini neće se razpravljati politička pitanja, već samo strogo crkvena i odgojna.

Hrvatski sabor zaključen bijaše prošloga čedna, riešiv predložena mu pitanja. Živahna bijaše osobito jedna izmedju posljednjih sjednica, u kojoj se je razpravljalo o podpori za gradnju gimnazije na Sušaku. Prvaci opizije usadose složno proti tu gradnju, dotično proti prenosu gimnazije iz Rieke na Sušak. Preč iz vladin bijaše ipak prihvaćen i tako će se morati seliti hrvatska gimnazija iz Rieke na veselje Madjara i Talijana.

Bugarska. Stanje u mladoj kneževini mjenja se od dana na bolje. Rusiji prijazna struja zadobiva sve to više zemljišta, te imade nade, da će doći napokon do izmiranja izmedju cara Aleksandra i kneza Ferdinanda.

Italija. Svamotna razprava proti pronevjerteljem u talijanskim bankah svršila se je na sveobće iznenađenje čin, da bijahu svi obtuženi nekrivimi proglašeni. Sav svijet se sa začudjenjem pita, zar noima višo u Italiji morala ni pravice? Pronevjertelji sil-

nih svota narodnoga novca šedu danas u Rimu slobodno, jer ih porota proglasila nekrivimi! Jedan izmedju potornika piše javno, da je bilo potornika podmićenih. Krasnih li nam odnošaja u toj blaženoj zemlji!

Kina-Japan. Izmedju tih dvih država na skrajnom iztoku buknuo je rat poradi malene državice Koreje, nad kojom bi obje velike države htjele vršiti nadvladu ili nadzorstvo. Već je došlo izmedju četa i brodova objih država do krvavih okršaja.

Franina i Jurina

Fr. Kako bi se reklo pt hrvatski „Momo“? Jur. Posve lipo, mi Hrvati kažemo Jurko. Fr. Tako su si Momo i Jurko ženi. Jur. Ala, lipo su mi to dvojčedi!

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Tajniku družbe dru. Andriji Stangeru pripjeli su od 4. pr. mj. nadalje: Habat pop Josip izručuju for. 5, sabranih u malenom društvu na izletu u Lovranu dne 21. junija. — Ivan Karabasić, Knin šilje for. 10, kano X. i zadaji obrok utemeljiteljne svote od for. 100. — Dr. Dinko Trinačević, Pavin šilje for. 9, darovanih od skupa prijatelja dne 5. pr. mj., svetkujuć dan sv. Cirila i Metoda u kući Josipa Štokovića u Pazinskom polju. — Petar Matanić, povjerenik u Vrniku šilje for. 13-75, sakupljenih prigodom svetkovine sv. Cirila i Metoda od gg.: pop Petar Volarić, Bartul Gršković, Albert Brozović, Nikolina Volarić, suprui Marki i Petar Matanić svaki po 1 for.; Josip Fugašić, Ivan Oršić, Niko Magasić, Petar Stasić, Ivan Oršić, Niko Volarić, Anton Peretić svaki po 50 novč.; Ivan Bozanić, Anton, Anton, Anton Petris. Anton Volarić svaki po 30 novč.; Jorko Oršić 25 n., Mato Mitrović 20 n. — Andro Mikša, župnik u Laniću šilje 40-95, sakupljenih od rodoljubivog svećenstva u Zagrebu dne 8. pr. mj. u Strojarni prigodom svetkovine ustoličenja prosvj. nadbiskupa Posiljovića, koja svota bijaše u tron oka sakupljena. (Gosp. pošiljatelj pišo nam, da će ostalo stići pismeno, a gornju svotu poslao nam je iz Divade na povratku iz Zagreba). — Robert Jurinao, učitelj u Brežini šilje for. 4, sakupljenih u društvu otačinara iz Zameta i Hosti sa njihovimi zastupnici prigodom posjeta kod g. Frana Vlahu, obišnog svećarstva iz Jušidi. — Fran Bukovec, župnik u Terziju šilje for. 4 u ime članarina za g. 1894.; upliše: Fran Bukovec, K. Miklavčić, Fran Stefanutti, A. Ellner svaki po 1 for. — Anton Fudić, Punat šilje for. 6 u ime članarina za g. 1894. za u. 3. župnika Ivanu Sparožića iz Punta. — Josip Vodička, kapovan u Rukavcu plaća članarinu za g. 1894. for. 1. — Pavao Ergovao, Stari (Dalmacija) šilje for. 18, a darovao: Franjo Bimote, narolnik for. 5, Nikola Škarica, župnik for. 2, Ivan Matošan, Mate Bličić, Toma Poparić, posjednik, Joso dr. Bonevolji, kćonik, Ivan Kaduović, Mato Cipčić, Pavao Ergovao, Meeonik Anto, graditelj, Plazibat Ivan svaki po for. 1, Filip Katinao, pojednik for. 1-50, Ivan Vulinin, posjednik 50 nvd. — Anto Volarić, Reoka šilje for. 13-50, sakupljenih prigodom razdravice predsjednika družbe sv. Cirila i Metoda po pred. g. Marčiću, župniku u Kostreni na dan Klejanja kod objeda for. 11-50. a for. 2 sakupljenih po veleo. g. Andriji (Poboru) u Kukuljanovu. — Gg. suprui dr. Andrija i Fanny Stanger darovase mjesto vionca na grob pok. Marije Zamlić družbi sv. Cirila i Metoda 5 for. — Gosp. Fr. Starčić iz Kaštela šilje nam for. 10-50, sabranih na veselom sastanku u Labincih od nepozvanih gostova.

— Gosp. Ivo Kolić-Jureša, obć. zast. u Šajnih sabrao je u svojoj kući na dan svoga imendanca 6 for. Darovao: Marija Dočekal for. 1-20, Jure Kolić, obišnaki svjetnik 50 nvd., Ivo Kolić-Jureša 50 nvd., Božo Kolić 50 nvd., Pavao Glavač-Pin 80 nvd., Anton Jureša 50 nvd., Fuma Jureša 50 nvd., Jakov Blaroslav 50 nvd., Ivo Pakica 15 nvd., Grgo Bulić 10 nvd., Marija Kolić 10 nvd., Ulika Glavač 15 nvd., Josip Vrška 1 for. — Jedna rodoljubna ženska u Rakotolah darovala je 2 for.

+ **Nadvojvoda Vilim.** Dne 29. pr. mja. pao je sa konja u Badenu boraveći na ljetovištu nadvojvode Vilim, sin blažepokojnog nadvojvode Karla, stric našega vladara i brat nadvojvode Albrehta, slavnog austrijskoga vojskovođe. Pokojnik rodio se godine 1827. te je sudjelovao godine 1848. i 1849. u ratu u Italiji, a godine 1866. bijaše laliko ranjen kod Kraljevograca u Českoj odlikovao se svuda srcaosnošću i hrabrošću. Bijaše vojnik od pete do glave, te si je stekao osobitih zasluga u vojsci kao glavni nadzornik svega topništva.

U Badeu je dao dopeljati sve svoje konje, koje je htio privuknuti električnoj željeznici, nedavno tamo upeljinoj. Na dan nesreće jahno je obljublivena konju kad je protazio željeznički vlak. Konj se splušće po mienjuju jednih od vlakla, po kazivanju drugih radi prengale vožnje nekog bicikliste, koji je konja sa kolom u zadnje noge ogrebao. Splašeni konj bacio je nadvojvodu na zemlju, te ga za sobom vukao desetak koráčaja usljed česa je nadvojvoda zadobio na glavi težkih rana, kojim je lstop dana podlegao. Mrtvo tielo prejasnog nadvojvode preneti će se u Beč, gdje će biti sjajan pogreb, kojemu će prisustvovati cesar i kralj Fran Josip, svi skoro nadvojvode i množito velikaša svih stališa. Vještiti pokoj njegovoj duši!

Vjenčanje u ruskoj carskoj obitalji. Dne 6. t. mj. vjenčati će se starija kćerka ruskoga cara Aleksandra, velika kneginja Xenla sa velikim knezom Mihajlom Mihajlovičem. Kod vjenčanja biti će zastupane sve vladajuće kuće po svojih članovih ili zastupnicih.

Slovenč blekupu Strossmayeru. Dne 3. t. mj. pokloniti će se prvaci slovenskoga naroda iz svih slovenskih pokrajina slavnomu hrvatskomu biskupu njegov. prazničnosti Josipu J. Strossmayeru u Slatinu, gdje se sada nalazi u kuppelji. Iz Trsta i okolice pokloniti će se u ime ovdešnjih Slovenaca slavnomu vladiki zaatupnici gg. Ivan Nabergoj, Ivan Gorup i Ivan M. Votovec.

Promaknuti i imenovani kod sudova u Primorju. Njeg. Velič. cesar i kralj podielio je tajniku kod zemaljskoga suda u Trstu g. Unterkirchnera i zamjenika državnoga odvjetnika g. Vidulichu u naslov i značaj savjetniku zemaljskoga suda.

Ministar pravosudja imenovao je savjetnici zemaljskoga suda katarske sudce: g. Fiegla u Tržiču, g. Ghira u Labinju; g. Baxu u Vodnjanu; g. pl. Czermak u Kopru; g. Kulhačevića u Lošinjau; g. Milovića u Tolminu; g. Dinušina u Korminu i g. Prinza u Puli.

Sva imenovana gospoda ostaju i nadalje na dosadašnjih mjestih.

Za poštanjaka Ivanu Črnekju iz Borna pripisali su nam nadalje sljedeće milodar: Veleo. g. Luka Kirao, Barbana 1 for., g. Pavao Vrančić iz Karlova 1 for., gg. Mirko i Ernesta Jelčić iz Kastva 1 for. — Gosp. Anto Justi, pravnik u Opatici skupio je tamo u svomu fortini 24 (ovamo je urađunao for. 19, ogaštenih u sadnjem broju) od sljedeće gg.: V. S., Ivan Tomašić, p. kap. i Bonodikt Pinaui, p. kap. svaki po 4 kruno, Pavao Justi, pom. kap., Ivan Piamin, pom. kap., Pavao Tomašić, Jakov Jurković, pom. kap., Ivan Aleševac, Ivan Lutić ml., Sredko Letić, Korošić, vjoročuditelj, Marija ud. Tomašić, Franjo Justić i Adoif Justi svaki po 2 kruno; Ivan Letić pok. Franja, Albin Priekić, Jakov Jurković, Pavao Jurković, Viktor Car, Ivan Letić Slatinar, Frano Krusić, Radovan pl. Marinko, Kosta Jožica, Rubčić Cjtko, Haffner, Joliseva ud. Jurković, N. N. i P. V. svaki po 1 kruno. — Gosp. dr. M. V. u Tratu darovao for. 1-40. — Od veleo. g. Petra Zablje, župopravitelja u Lubenoiach primili smo for. 3-50, sakupljenih prigodom imendanca popa Jakova Dinašica u Valunu.

Sabrano je do sada ukupno za našoga poštanjaka for. 40-40. — Plomenitič darovateljau platio Bog stotruku, a našeg siromaha stjeli se i drugi rodoljubi! Izlitolnikom u Postojnu javljamo, da polazi posebni vlak iz Trsta dne 5. t. mj. u 7 sati u jutro; dolazak u Postojnu u 9 sati 54 minute; odlazak iz Postojne

školske knjige. Saevim nas zadovoljavaju sa slovnicom i pisarnikom ditanku. što ih je polag njemačkih priredio g. Peričić. Čitamo, da će se one na novo tiskati, zato bi istardetu dobro došao kao dodatak mali tumač manje poznatih riječi. Nebi bilo e gorega, da se izostavi rođenica treće ditanke na strani 215. koja glasi: „Zadarski nadbiskup iz Mletaka vladao se po duševnoj volji“. — Nam ne čini, da ne treba spominjati djeoi ma kakva imena i novajša nadbiskupa. — Mimogredno nactuamo, jer ne spada na stvar, da i sadnji zadarski pokojni nadbiskup bijaše dovjek uljudan, jer nam je odgovarao hrvatski na hrvatska pisma, a nije kvr'io svoje biskupijane time, da je svomu puku savjetovao, neka svećenika hrvatskoga mišljenja ne sahtjevaju za stalna župnika, ili čak svećenjakove vincke postavljomim, govorio: toga svećenika, liju i nemirnjaks ne mogu promaknuti, prem zaslužuje!

Kod daljnih izdavanja željeli bismo, da se u drugoj praktičnoj slovnicu talijansko-germanskog jezika pravilno provode pogodbona vremena. Pred nami stoji otisak od godine 1890., strana n. pr. 98, na kojoj se čita: „Ja bih bio ljubio nauk, da bih bio sliedio marljivje učenike“. To isto valimo i o drugoj praktičnoj slovnicu njemačkoga jezika (otisak od g. 1885.).

Vajlalo bi nadostaviti rječnicima njemačkih ditankah za pučke učionice (I. i II. dio, otisak od g. 1889.) mnogo riječi, koje učenik usalud traži.

Oaobito trebalo bi popraviti sillesiju štamparskih pogriješaka četvrta i pete razinice kao i njihov hrvatski prevod (prvo otisak od g. 1886., a drugo od g. 1889.).

Napokon za založbu opažamo, da prevajštili čieslajtanski biskupi nisu se mogli složiti još u svojih bečkih sastanokh e pruzvišomim popeđiteljom za bogostvoje i nastavu, da izdadu katekizem u ošliku prikladnijih, nego li je ovaj, što ga imajemo, jer vječno istine otauju na vjekel

Prijatelj škole.

Ljetna sezona u Opatiji. Za nas istarsko Hrvate je Opatija već davno poznata kao krasan naš kraj, u koj smo i prije zalazili, nego li je društvo južno željznicice polelo tamo graditi. Otkad ovo gradi, otkad ju poseđuju prerazna gospoda i spodje, medju njimi i nadvojvode i nadvojvodkinja, otkad je u njoj rado boravio blagopokojni kraljević i još sada boravi kraljevna, otkad su u poještile i okrunjene glave, imenito ljatos, otkad je ona mjesto svjotovnoga glasa, gojilište prvoga reda, Društvo južno željznicice i što je e njim, dale je Opatiji neko njemačko izvanjeko lice, u istinu pako je Opatija ostala hrvatska, kakva bijaše od vjekova, od svoga postanka. Sami Opatijci i Opatijko ostanju uvijek isto, Hrvati i Hrvatico. Medju gostovi zimi čuje se prilično mnogo njemački, al se u njemački čuje dosta i poljski i češki i ruski, štogod i madjarski i francoski, dakako i hrvatski. Ljetni govori se i medju gostovi većinom hrvatski, tako da se može reći, da je Opatija ljetni ne samo po svojih stanovnicah, nego i po svojih gostovih hrvatska. Već lani iztaknuo smo radošću, da je u Opatiju došlo mnogo Hrvata i Hrvaticu iz banovine, i iz drugih izotčnijih zemalja. Ljetos ih je i više. Ima tu, odnoso bijaše vjeroučitelja, profesora, ovljetnika, činovnika, kazališnih predstavnika i predstavljačica, medju njimi i rodatelj zagrebačkog kazališta, g. Milana, dakako i gospodnja i gospodinja najviše iz Zagreba, pak iz Karlova, Krapine i drugud, kao i Hrvata nastanjenih u Beču, Pudačanstvo je radošno, što ih čuje svojim krasnim jezikom govoriti. A i oni su zadovoljni, kano doma. Rado se susrećuju u domaćini. Najradje zalaze u kupalište doštitog Ivana Tomašića i druga mu, koji pokazuje i kod kupališta svoje hrvatstvo. Kavu najradje piju kod „Seitza“, pred hrvatskom „Zorom“, gdje su im na raspolaganje novine orega društva, koji broj je upodjunio kavanar radi svojih hrvatskih gostova i gostinja. Stanuju voljivim dielom po zasebnih kućah, a jeli su većinom u gostionu „na Slatini“, koju su pak mnogi radi neke neprilike napustili, to se podali u gospodeku „Stefaniju“. Možda nešto kasno, al bolje i kasnije nego nikad, pozdravljamo ih svoga srea svo naše premile gostove na svojem hrvatskom zemljstvu. Bili kod nas zadovoljni, vraćali nam se i u buduće, i mnozi se svo više vaš broj, to se tako i ovdje svo bolje upoznavali!

Iz Pazlna pišu nam 31. julija. Mir i rad, koji je bio nastupio, suočljivost i pristojnost, kojimi su se bila počela dvie političke stranke u pazinskom kotaru međusobno susretati, promjenilo se u namir i narod, u mržnju i nesuočljivost, u sablasan,

u krvoproliv. Jedva se je bio uspostavio neki „modus vivendi“ medju talijanskih Hrvata, kad eto doletio medju nas kamen smutnje odaale, odatle bi bio morao doći maslinov list, list ljubavi i mira, koji bi bio imao još više obite stranke putom pravice i očišćenog savjeta stopiti i složiti.

Talijani u pazinskoj obćini viedu, kako su u nozustum broju napram Hrvaticama, snajud, da nisu dorasli, da se e njima na izbornom kreševu ogledavaju, moradoše potajno priznati pravu, da ravnaju obćinom oni, koji su u pretočnom broju. Znajuć, da je i za njihove materijalne interese koristnije, ako živu sa izvanjekom kmetom u miru, ljubavi i suočljivosti, bili su skoro posvoma odložili oružje, pušadju, da sa uredsom obćine ravnaju Hrvati. Nu od neprijatelja mira i reda bijaše posijan kukulj radora i nosloge, a buduć je narav dovjedja više zaklona zlu, nego li dobru, neprijateljako djelo uradilo je dobrim plodom i Obje se stranke strastveno u koštac ulovilo, nastade oatra borba — međusobno trvonje započeo. Talijanskoj stranci narasla nova krila, pa mladenačkom snagom stala navajšivati na hrvatsku, koja, nešto pouzdavajuć se previšu u so, nešto strogošću sapeta i iznenadajna drzovitijustu protivnika, podlegnu kod prvog sukoba sa talijanskih. Uspjeh nezatoe bitke osokolio neprijatelj i gospodu pazinaku, a preseneticio hrvatsku stranku. Talijanski nezadovoljni a malenim, polakomise se i sa većim, htjeli bi opot zasjesti na čelo uprave. Znajuć, da je to tvrda kost, nu pomoću tajnih i javnih pomagada nadaju se u uspjeh. Pripravljajuć se za obćinske izbore, stali su izazivati u podobnih mirne i čestite hrvatske kmetove, da dodje taku ugovira, smutnje, od krvi, a tim do — tamnoca, pak da budu laglje u mutnom lovilu. Mislili su, da su već ugušili narodni ponos i čuvstvo hrvatsko u oćelom kotaru, nu ljuto se provarilo, jer ondje, gdje se najmanje nadaše, najidjše na tvrdu kost. Sukob kod „Moncalva“ pokazuje to oćito. Hrvati u pazinskom kotaru ostali su za bezoknuti usljed neuspjeha kod izbora za upravno viede pazinako; taj poraz jih nekako iznenađio, al oružje nisu odložili. Hrvatski seljak u pazinskoj obćini pokazao je u novije doba, da se od gospode nada više za nos voditi; on je probudjen više nego li misli naš „neprijatelj“; narodna svijest živi u njemu već toliko, da ju nije kadra nijedna sila ugušiti. Krvari sukob u Gologorici dokazuje najjasnije, kakvi odnošaji vladaju u pazinskom kotaru; krvoproliv u Gologorici ruši sve hvalospjlove židovsko liberalnih novinah, koje bi htjele svijetu rog za svieću prikazati, da vlada u pazinskom kotaru rod i mir.

Svečanosti, upriličeno vitezu od strano pazinske gospode, pokazuju nešto drugo, nego li simpatiju puka. Tko je sudjelovao kod svečanosti? Jedino šaćica krunjela i talijanašca u gradu Pazinu te par izvanjčkih podrupnoca. A gdje je bio kmetaki stališ, gdje svećenstvo, gdje načelnici, župani, zastupalci mjestnih i porozovnih obćina? Nijednoga od svih tih ni blizu. A to je baš onaj faktor, koji oćeli kotar sačinjavaju, to su osoba, na koje mora da računava svaki glavar, ako hoće da bude na svojem mjestu. Kad budu vitezu upriličili svečanosti ti faktori, kad budu brojno zastupani kmetaki stališ, kad budu svećenstvo kotara svojom prisutnošću usvelidilo svečanost, kad budu zastupnici mjestnih i porozovnih obćina sa načelnici i župani na čelu došli, da mu izkazu čast, onda tek moći će novine javiti, da vitez uživa obćenito simpatije u svom kotaru, nu dok toga nebude, nijedan pametan neće vjerovati lažnim ili pretjeranim glasovom liberalnih listova.

Iz Pregara (obćina Buzet) pišu nam 28. pr. mj. Po Istri imade jošte mnogo zapuštonog naroda naše narodnosti, koji je bez svake pouke i školske naobrasbe, ali toliko zapuštono, da bi bio k tomu i bez vjerske pouke, noima ga gotovo ni u Istri ni u čitavoj našoj državi.

Pregarščina spada od obćinu buzetsku i pod župu ždrenjaku. Od Pregara do Ždranja treba čvrsi. momak najmanje dvie ure hoda i to po strmom putu, koji vodi preko više voda. Naša djeca, ako hoće biti izpoviedana ili pričešćena, moraju po tom dugom i ružnom putu a Ždranj na krećanski nauk. Ako čovjek promislil, da moraju djeca taj put donosice prevajšivati, neće se čuditi, ako kažemo, da nam je smrt baš voama mnogo djevoj ugrabila. Mi Pregarci moramo svoje mrtve sami sakapati, dakako bez svećenika. Imade staraca, koji nisu bili već više godina kod sv. sakramenta, a novorođjence nositi moramo po tom dalokom putu u Ždranj na sv. kraf, što nije za njezina djetoišće baš

ponajbolje, jer valja da stoji barom 6 sati bez najšnog mleka.

Čitati i plaati no zna dakako nitko izvan jednog samouka, koji je sam njekoje nješto podučio.

Sada promiel, dragi čitatelju, mi ne uživamo ništa, a plaćati moramo kao svaki drugi, koji imadu svaga: svećenika, škola koliko želo! Od godine 1878. pa do danas platili smo za svazu orkvu u župnički stan 14.000 for. I Sada tjera se nas silom, da plaćamo opet za župnički stan. Pa je li čudo, ako je narod uzrujan, te se protiviti plaćati? Jeli čudo, ako narod traži u dobroćnosti svećenika budi koje god vjera! Da čovjek može trpeti do njeko mjere, a što je preko mjere, nada se trpeti.

Da je pak naš puk u Pregarščini požrtvovan, dokazuju ovo, da si je sam sagradio baš po propian kuću za svećenički stan, te sobu za školu. Orakovu zgradu je težke naći u oćelom Istri. Potrošio je oko 7000 for. Svećenik imadi će sve što mu je potrebno. Dakle gospodu u Poreču i u Trstu, kojih dužnost je skrbiti za dobrobit koli duševnu toli tjelesnu naroda, koji pomaže i vas plaćati svojimi željviji. pomozite nam! Molimo vas, dajte nam svećenika i učitelja, dajte nam vjeru i školu, dajte nam ono, što nas ide po božjih i cesarskih zakonih. Neuslište li našeg vapaja, odgovarati ćete vi pred Bogom za posljednici! Skrajni je vrijeme, da se biedom narodu pomozte, a plaća biti će vam dvoja: od Boga i od ovog; tužnog naroda, koji će biti do smrti svojim pomoćnikom zahvalan.

Učiteljska mjesta. U službenom listu „L' Osservatore Triestino“ čitamo obnovu razpisa natječaja na mjesto ravnajućega učitelja i učiteljice III. vrsti na dvorazrednoj mješovitoj pučkoj učionu na Sanku, u kojoj je ustavni jezik mješovit, t. j. hrvatski i talijanski.

Plaća je ustanovljena polag zemaljskog zakona od 14. decembra 1888 pokrajinskog zakonika ex 1889.

Molbe neka se ulože e. kr. kot. školskom vieću u Lošinj, zakonitim putem u roku od 4 tjedna.

Natjecatelji na mjesto nadučitelja imaju biti usposobljeni i za naknadno poučavanje u nauku vjeroispovjedanja.

Kot. školsko viede misli, da mogu našu učitelji plaćati službeni list!

Listnica uprave. Voleć. g. N. T. Sv. Y. Za ona zahvalna idu nas for. 4. Živili! Gosp. B. M. u V. Još samo za drugi točaj 1894. Živili!

Radionica umjetnih ognjeva K. ZOBEC & C. u Trstu ulica Rossetti broj 121 (Camp. Morpurgo) proporuča se slavnom obćinstvu i slav. družbam za raznovratno naručje, spadajuće u pirohničku struku, kao rakoto, bengale i drugo umjetno ognje. Čionici slovenski na zahtjev franco.

10.000 krasnih hlaču iz kamgora za gospodu mrao sa na brzu roku razprodati radi prošle već sakoine, to se jili usljed toga odaju za nečuvenu još cionu

od forinti 1-80 komad (za tucet for 19—). Te izvratno izradjenu hlaču za gospodu jovu od njihajeg kamgora u najvećjih i najljepših svijetlih i tamnih primjercih svake veličine iz čvrste i dugotrajne; cionu je pako tako nizka, da sa istom nije niti radnja plaćana. Razpiliše se uz gotov novac ili sa pouzdanem kroz komitščiku platuru Apfel, Bée, I. Fleischmarck 6/42. Kao mjera neka se kod naručbah naznači oćijuna koraka i oćijun tihlun.

Odlikovana ljekarna PRENDINI Trst — Palazzo Modello, telefon 334 — Trst. Gospodu lećnici sa saviešću propisuju ove pastilje kod hlake grljenje oteklina, promuklosti i opalu glasu. Proporuča se ih osobito pjevaćem i govornikom. 33 godišće velikog uspjeha! Glavno skladišće: Ljekarna Prendini i u svih prvih pokrajinskah ljekarnah.

Knjigoveža
tvorničar škatulja iz kartona i galanterije
Vjekoslav Comer
u Trstu
preporuča se blagomklostu slavnih obćina, družba i drugih osoba u Istri i Istri za razne knjigovežke radnje. Jamči za solidnu, brzu i točnu izvršbu radnje.
Naručje prima iz naklešni tiskara Dolenc u Trstu.

Mnogo novaca
prištedi svaka gospodja, koja kod mene narudi oćelo. Jerbu nam kupio veliku zalihu cionumtra i vnanjih stvari iz oćeloga cionu, te mi je moguće jato uz nečuvenu nisku cionu prodavati. Za prodajem dakle tkaninu (oko 8 met.) za jedno polupuno oćelo za gospodju samo za for. 280
izjavljujući otvoreno, da je tkanina izvratna, te ju uzimljum natrag, ako se ustanovi, da neodgovarata latini. Dobiva se u najljepših bujah toćkano ili sa ružani urušeno. Razpiliše se sa pouzdanem ili protiv gotovom novcu, te se mora naručbah pouzdati, jer se prodaje množinu tih oćeloh. Naručbe neka se upravljaju na trgovačku kuću
Apfel, Bée, I. Fleischmarck
6/42. Uzorke se na razpiliše.

Raki!
Jamčeni, skačući. Živi, dnevno svežje ulovljeni, razpiliše se ih u kosariće sa postarskim pouzećem prosto od carine:
40 kom. raka najvećih for. 4-60
60 " " velikih " 3-70
100 " " za juhu " 2-90
T. SILBER
u Stanislavi broj 40
(Stanislav, Oesterreich)

Štrcaljke i sumpornjače za trte inžinira Zivica. mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste
dobjiva se uvijek u skladišću tvrđke

Schivitz & Comp.
(Živic i drug.)
Via Zonta broj 6 u Trstu.
Špinuete štrcaljke razallju se na svaku poštu izstru-ugarska monarhiju franco, komad po fo for